

Briselē, 2022. gada 16. maijā
(OR. en)

8829/22

COPS 194
CIVCOM 77
CFSP/PESC 613
CSDP/PSDC 251
RELEX 602
JAI 603

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs: Padomes Ģenerālsekretariāts

Saņēmējs: delegācijas

Iepr. dok. Nr.: 8718/22

Temats: Padomes secinājumi par ES stratēģisko pieeju bijušo kaujinieku
atbruņošanas, demobilizācijas un reintegrācijas (ADR) atbalstam

Pielikumā izklāstīti Padomes secinājumi par ES stratēģisko pieeju bijušo kaujinieku atbruņošanas, demobilizācijas un reintegrācijas (ADR) atbalstam, kurus Padome apstiprināja 2022. gada 16. maija sanāksmē.

**Padomes secinājumi par ES stratēģisko pieeju bijušo kaujinieku
atbruņošanas, demobilizācijas un reintegrācijas (ADR) atbalstam**

1. Atgādinot mērķu vērienīgumu, kas noteikts ES globālajā ārpolitikas un drošības politikas stratēģijā, Padomes secinājumos par ES integrēto pieeju ārējiem konfliktiem un krīzēm un par drošību un aizsardzību, kā arī Stratēģiskajā kompāsā, Padome apstiprina kopīgo paziņojumu "ES stratēģiskā pieeja bijušo kaujinieku atbruņošanas, demobilizācijas un reintegrācijas (ADR) atbalstam", ar ko tiek atjaunināta 2006. gada koncepcija ADR atbalstam.
2. Padome atzīst, ka ar ADR tiek apzīmēts brīvprātīgs process, kurā bruņoto spēku un bruņotu grupējumu locekļi un locekles un saistītās personas noliek ieročus, sarauj saites ar vadības un kontroles sistēmām, pārkārtojas uz civiliedzīvotāju dzīvi un ilgtspējīgi reintegrējas vietējās kopienās. ADR procesi, par kuriem uzņemas pašu atbildību valstu un vietējā līmenī un kuri ir cilvēkcentrēti un kontekstspecifiski, ir pēc savas būtības politiski un veido centrālu elementu pārejā no bruņota konflikta uz politisku iesaisti un iekļaujošu pārvaldību ES tuvākajos kaimiņreģionos un vēl tālāk, un tie palīdz nodrošināt stabilizāciju, ilgtspējīgu mieru un attīstību.

3. Padome atzīst, ka ADR procesi ir daudzšķautņaini, un tajos bieži vien ir vajadzīgs atbalsts visos konflikta cikla posmos. Atbalstam bijušajiem kaujiniekiem, ar viņiem saistītajām personām un kopienām, kurās viņi reintegrējas, ir jābūt uz politiku, kontekstuālu konflikta izpratni un tiesībām balstītam, kad tiek risināts jautājums par viņu sociālajām un psihosociālajām, ekonomiskajām, politiskajām, juridiskajām, drošības un veselības vajadzībām. ES joprojām ir apņēmības pilna veicināt, aizsargāt un īstenot visas cilvēktiesības, kā arī pilnībā un efektīvi īstenot Pekinas Rīcības platformu un Starptautiskās konferences par iedzīvotājiem un attīstību (*ICPD*) rīcības programmu un to pārskatīšanas konferenču iznākumus, un šādā kontekstā tā joprojām ir apņēmības pilna veicināt seksuālo un reproduktīvo veselību un ar to saistītās tiesības. To paturot prātā, ES vēlreiz apstiprina savu apņemšanos veicināt, aizsargāt un īstenot ikvienas personas tiesības bez diskriminācijas, piespiešanas un vardarbības pilnībā kontrolēt jautājumus saistībā ar savu seksualitāti un seksuālo un reproduktīvo veselību un brīvi un atbildīgi lemt par tiem. Vēl ES uzsver, ka ir nepieciešams, lai seksuālās un reproduktīvās veselības jomā būtu vispārēji sasniedzama kvalitatīva un cenas ziņā pieejama visaptveroša informācija, izglītība, tostarp visaptveroša izglītība par seksualitāti, un veselības aprūpes pakalpojumi.
4. Padome arvien vēl apzinās atšķirīgās, specifiskās un neviendabīgās vīriešu, sieviešu, zēnu un meiteņu vajadzības dažādā vecumā, tostarp tādu, kuri pieder nacionālām vai etniskām, reliģiskām, lingvistiskām un politiskām minoritātēm un pirmiedzīvotāju tautām, kā izklāstīts ANO Deklarācija par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām (*UNDRIP*), kā arī to, cik svarīgi ir, lai viņi pilnvērtīgi, līdzvērtīgi un jēgpilni piedalītos ADR procesos. Padome uzsver, cik svarīgi ir pasākumi ADR jomā, kuros tiek pienācīgi reaģēts uz vecumu un dzimumu, tostarp attiecībā uz atbilstības kritērijiem.

5. Padome atzīst – ADR procesu un to daļu atbalsta iestrādāšana valstu līmeņa stratēģijās var palīdzēt veidot visu iesaistīto dalībnieku ilgstošu politisko pašatbildību. Padome akcentē svarīgo saikni starp ADR un citiem procesiem, kas balsta stabilizāciju un pāreju no vardarbīgiem konfliktiem uz ilgtspējīgu mieru, atzīmējot, ka pamatproblēmas pēc savas būtības ir savstarpēji saistītas un ka to ietekmei ir ar dzimumu saistīti aspekti. Šajā sakarā ir svarīgas iniciatīvas, ar kurām atbalsta: mediāciju, drošības sektora pārvaldību un reformu, pārejas tiesiskumu, vardarbības mazināšanu kopienu līmenī; radikalizācijas, vardarbīga ekstrēmisma un seksuālas un dzimumbalstītas vardarbības prevenciju; konflikta skartu bērnu aizsardzību; nelikumīgas dabas resursu izmantošanas un organizētās noziedzības (tostarp cilvēku tirdzniecības) apkarošanu; kultūras mantojuma aizsardzību un saglabāšanu; ieroču un munīcijas plūsmu pārvaldību.
6. Padome uzsver: izmantojot visu ES integrētās pieejas rīkkopu ir svarīgi koordinēt ātru rīcību un vidēja termiņa un ilgtermiņa pasākumus, par pamatu ņemot kopīgus, koordinētus novērtējumus un konflikta un konteksta analīzi. Šajā sakarā Padome atzinīgi vērtē ieguldījumu ADR procesos, ko sniedz, piemēram, konflikta novēršanas, miera veidošanas un mediācijas iniciatīvas, tostarp tādas, kas tiek virzītas vietējā mērogā un kopienas mērogā, iniciatīvas spēju veidošanai, ilgtermiņa attīstības palīdzības un alternatīvu iztikas līdzekļu veicināšanas iniciatīvas, ko finansē ar instrumentu *NDICI* – "Eiropa pasaulē". ES varētu sniegt ieguldījumu ADR arī ar militāru un civilu KDAP misiju un operāciju starpniecību; civilo misiju un operāciju gadījumā – atbilstīgi Civilās KDAP paktam.

7. Padome uzsver, cik svarīgi ir reālistiski, kontekstuālā konflikta izpratnē balstīti un uz vecumu un dzimumu reaģējoši ADR pasākumi, kuros tiek sekots kopīgā paziņojuma principiem, kā arī, ievērojot sieviešu, miera un drošības, jaunatnes, miera un drošības un bērnu un bruņotu konfliktu programmas, kā arī starptautiskās cilvēktiesības, starptautiskās humanitārās tiesības un starptautiskās krimināltiesības. Šādā garā Padome uzsver, ka visu laiku būtiski ir tūlīt un bez nosacījumiem aizsargāt, atbrīvot un reintegrēt ar bruņotajiem spēkiem un grupējumiem saistītos bērnus, ievērojot starptautiskos standartus attiecībā uz bērnu tiesībām un ES programmu attiecībā uz bērniem bruņotos konfliktos un tās speciālās pamatnostādnes. Padome turklāt atzīst ADR iesaistīto jauno vīriešu un sieviešu specifiskās vajadzības, iespējas un gaidas un uzsver, cik svarīgi ir tām pievērsties visos ADR procesos, veicot aktīvu apspriešanos, iesaistīšanos un līdzdalību, un apņemas piemērot jaunatnes perspektīvu ADR procesos atbilstīgi 2020. gada Padomes secinājumiem par jaunatni ārējā darbībā.
8. Padome uzsver, cik svarīgi ES un dalībvalstīm ir atbalstīt ADR procesus ciešā sadarbībā un koordinācijā ar partneriem, tostarp uz vietas. Ļoti svarīgas šajā sakarā ir ANO, Pasaules Banka, Āfrikas Savienība un citas starptautiskas un reģionālas organizācijas – ar pienācīgu ievērību ES iestāžu sistēmai –, uzņemošo valstu iestādes, kaimiņvalstu un reģionālos dalībniekus un trešās valstis, kurām ar ES ir kopīgas vērtības un mērķi, un pilsoniskā sabiedrība, tostarp jaunatnes organizācijas. Padome arī mudina Eiropas Ārējās darbības dienestu un Eiropas Komisiju turpināt pilnveidot ES ADR pasākumu saderību ar ANO integrētajiem ADR standartiem (*IDDRS*). Padome turklāt uzsver, ka ir jāstiprina un jādara pieejama vajadzīgās EĀDD un Komisijas dienestu, ES delegāciju un KDAP misiju un operāciju speciālās zināšanas, piemēram, saistībā ar mediāciju un sarunu vešanu, īstenojot attiecīgus apmācības un informēšanas pasākumus.
9. Padome aicina Eiropas Ārējās darbības dienestu un Komisiju ciešā sadarbībā ar dalībvalstīm:

- nodrošināt kopīgā paziņojuma īstenošanu, lai pilnībā izmantotu ES ADR pasākumu potenciālu un rastu tiem vietu ES kopējā attiecību veidošanā ar partnervalstīm un reģioniem plašākajā kontekstā, tostarp partnerībās un politiskajos dialogos, atbilstīgi ES integrētajai pieejai ārējiem konfliktiem un krīzēm;
 - nodrošināt finanšu resursus un personālu ADR atbalstam, jo īpaši, piešķirot pietiekamu finansējumu *NDICI* – "Eiropa pasaulē" ietvaros;
 - dot iespēju apkopot pieredzi, tostarp no īstenošanas partneriem, uzņemošo valstu iestādēm un pilsoniskās sabiedrības, un atgādina nepieciešamību regulāri pārraudzīt un izvērtēt ES ADR pasākumu īstenošanu, kā arī izdarīt no tiem secinājumus;
 - uzlabot koordināciju, sadarbību un partnerības ADR jomā ar ANO, starptautiskām un reģionālām organizācijām, līdzekļu devējiem partneriem un pilsonisko sabiedrību;
 - sekmēt ADR procesu efektivitāti kā daļu pārkārtošanās procesos no vardarbīga konflikta uz stabilitāti un ilgtspējīgu mieru.
-